

Nota de prezentare a proiectului de decizie

privind propunerea tuturor OTS privind metodologia de evaluare a relevanței activelor pentru coordonarea retragerilor din exploatare în conformitate cu articolul 84 din Regulamentul (UE) 2017/1485 al Comisiei din 2 august 2017 de stabilire a unei linii directoare privind operarea sistemului de transport al energiei electrice

1. Contextul și cadrul european de reglementare

În cadrul Regulamentului nr. 1485/2017 (UE) al Comisiei din 2 august 2017 de stabilire a unei linii directoare privind operarea sistemului de transport al energiei electrice (Regulament) se prevăd cerințe și obiective armonizate pentru operatorii de transport și sistem (OTS) din UE în vederea coordonării retragerii din exploatare a unităților generatoare, a locurilor de consum cât și a elementelor de rețea considerate relevante în ceea ce privește impactul asupra altor zone de reglaj frecvență- putere.

Titlul 3 din partea a III-a a Regulamentului, la art. 82-103, conține prevederi referitoare la coordonarea regională în ceea ce privește retragerea din exploatare. În cadrul acestei secțiuni, art. 84 stipulează faptul că toți OTS elaborează în comun o metodologie pentru coordonarea retragerii din exploatare a activelor relevante (numită în continuare Metodologia).

2. Scopul și măsurile propuse prin proiectul de reglementare

Articolul 84 alin. (1) din Regulament prevede faptul că: "*În termen de 12 luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament, toți OTS elaborează în comun o metodologie cel puțin pentru fiecare zonă sincronă, care să servească la evaluarea relevanței pentru coordonarea retragerii din exploatare a unităților generatoare, a locurilor de consum și a elementelor de rețea situate într-un sistem de transport sau într-un sistem de distribuție, inclusiv în sistemele de distribuție închise.*"

Metodologia, prin intermediul unei analize calitative și cantitative, permite identificarea efectului retragerilor din exploatare a activelor, situate într-un sistem de transport sau într-un sistem de distribuție, inclusiv într-un sistem de distribuție închis, asupra unei zone de reglaj a unui OTS. Analiza menționată se bazează pe:

"(a) aspectele cantitative legate de evaluarea modificărilor valorilor electrice (tensiuni, fluxuri de putere, unghiul rotor) la cel puțin un element de rețea din zona de reglaj a unui OTS, în urma schimbării stării de disponibilitate a unui potențial activ relevant situat în altă zonă de reglaj. Această evaluare trebuie să se desfășoare pe baza unor modele comune ale rețelei pe un an;

(b) pragurile de sensibilitate a valorilor electrice menționate la litera (a), față de care să se poată evalua relevanța unui activ. Aceste praguri trebuie armonizate cel puțin pentru fiecare zonă sincronă;

(c) capacitatea unităților generatoare sau a locurilor de consum potențiale relevante de a se califica drept URS;

(d) aspecte calitative precum dimensiunea și proximitatea față de granițele unei zone de reglaj ale unităților generatoare, locurilor de consum sau elementelor de rețea potențiale relevante;

(e) relevanța sistematică a tuturor elementelor de rețea situate într-un sistem de transport sau într-un sistem de distribuție care face legătura între diferite zone de reglaj și
(f) relevanța sistematică a tuturor elementelor critice de rețea. "

Art. 84 prevede ca: "*Metodologia să respecte metodele pentru evaluarea influenței pe care o au elementele sistemului de transport și utilizatorii relevanți semnificativi situați în afara zonei RFP a unui OTS, stabilite în conformitate cu articolul 75 alin. (1) lit. (a) "*

Metodologia contribuie la îndeplinirea obiectivului de menținere a siguranței în funcționare la nivelul întregii UE, în special prin coordonarea consolidată a operării sistemului și a planificării operaționale, de transparență a informațiilor și de operare eficientă a sistemului de transport al energiei electrice în cadrul UE.

Conform definițiilor utilizate în cadrul *Regulamentului* (art.3):

- "*activ relevant înseamnă un loc de consum relevant, o unitate generatoare relevantă sau un element de rețea relevant care participă la coordonarea retragerilor din exploatare.*"
- "*activ relevant intern înseamnă un activ relevant care face parte din zona de reglaj a unui OTS sau un activ relevant dintr-un sistem de distribuție, inclusiv un sistem de distribuție închis, care este conectat direct sau indirect la zona de reglaj a OTS respectiv.*"
- "*element de rețea relevant înseamnă orice componentă a unui sistem de transport, inclusiv liniile de interconexiune, sau a unui sistem de distribuție, inclusiv a unui sistem de distribuție închis, cum ar fi o linie unică, un circuit unic, un transformator unic, un transformator defazor de reglaj unic, sau o instalație de reglaj al tensiunii care participă la procesul de coordonare a retragerilor din exploatare și a cărei disponibilitate influențează siguranța în funcționare la nivel transfrontalier.*"
- "*unitate generatoare relevantă înseamnă unitatea generatoare care participă la coordonarea retragerilor din exploatare și a cărei disponibilitate influențează siguranța în funcționare la nivel transfrontalier.*"
- "*loc de consum relevant înseamnă un loc de consum care participă la procesul de coordonare a retragerilor din exploatare și a cărui disponibilitate influențează siguranța în funcționare la nivel transfrontalier;*"
- "*agent de planificare a retragerilor din exploatare înseamnă o entitate căreia îi revine sarcina planificării disponibilității unei unități generatoare relevante, a unui loc de consum relevant sau a unui element de rețea relevant "*

Metoda de calcul al influenței activelor în scopul determinării activelor relevante prezintă următoarele atribute: 1) poate specifica influența absenței unui activ, fie că este vorba despre un element de rețea, o unitate generatoare sau un loc de consum racordat la rețeaua unui OTS sau la rețeaua electrică a unui operator de distribuție/ operator de distribuție închis, asupra fluxului de putere sau tensiunii unui alt element al rețelei de transport; 2) este aplicabilă modelelor comune de rețea elaborate pe un orizont de timp de un an (conform metodologiei de elaborare a modelului comun de rețea prevăzută la art. 67 din *Regulament*) ; 3) influența este caracterizată de valoarea (relativă sau absolută) a fluxului de putere sau a variației tensiunii, iar valorile pot fi comparate cu valorile de prag specificate.

Metodologia propune următoarele valori de prag, pentru fluxul de putere și pentru tensiune de la care se consideră că activul are o influență asupra coordonării retragerilor din exploatare:

Set de elemente	Pragul influenței retragerilor din exploatare pentru identificarea fluxului de putere	Pragul influenței retragerilor din exploatare pentru filtrarea fluxului de putere	Pragul influenței retragerilor din exploatare asupra tensiunii
Activ relevant	15 – 25%	3 – 5%	0,03 – 0,05 u.r.

Alegerea de către fiecare OTS a valorilor de prag ale influenței retragerilor din exploatare asupra fluxurilor de putere și tensiunii, se realizează conform următoarelor criterii:

- pragul fluxului de putere (tensiune) de la care se consideră că activul are influență să fie suficient de scăzut astfel încât să se minimizeze riscul ca retragerile din exploatare ale unui element de rețea să pună în pericol siguranța zonelor de reglaj frecvență-putere (RFP) vecine;
- pragul fluxului de putere (tensiune) să fie suficient de ridicat astfel încât să fie evitate realizarea de liste prea lungi de active relevante care ar putea să nu fie necesare, generând în acest fel un proces ineficient, care poate fi incompatibil cu cerințele temporale ale procesului de coordonare a retragerilor din exploatare.

În cazul în care un OTS estimează ca acest calcul al factorilor de influență a retragerilor din exploatare asupra fluxului de putere din zona de RFP proprie să nu cuprindă complet elementele de rețea, unitățile generatoare și locurile de consum, lucru care poate conduce la variații semnificative de tensiune în zona sa de control, OTS are dreptul de a utiliza factorii de influență a retragerilor din exploatare asupra tensiunii pentru determinarea listei sale privind activele relevante.

Dacă în condiții de retragere din exploatare planificată, în ceea ce privește lista de contingente, limitele de regim staționar sunt atinse înainte de limitele de stabilitate, OTS trebuie să efectueze o evaluare a stabilității dinamice în etapa de planificare operațională pe orizontul de timp de o zi. În această situație OTS are dreptul să solicite sprijinul celorlalte OTS din regiunea de coordonare a retragerilor din exploatare (care de obicei este reprezentată de regiunea de calcul al capacității) pentru folosirea studiilor dinamice în scopul calculului influenței elementelor de rețea, unităților generatoare și locurilor de consum situate în afara zonei RFP proprii și racordate la un sistem de transport. În această situație, toți OTS din regiunea de coordonare a retragerilor din exploatare definesc modelele, studiile și criteriile care trebuie utilizate pentru evaluare.

Astfel metoda de calcul a determinării relevanței retragerii din exploatare a activelor se bazează în principal pe evaluarea modificării fluxurilor de putere, însoțită de evaluările modificărilor nivelului de tensiune și eventual de efectuarea de studii dinamice, după caz.

Propunerea (metodologia) tuturor OTS privind metodologia de evaluare a relevanțelor activelor pentru coordonarea retragerilor din exploatare în conformitate cu articolul 84 din Regulamentul (UE) 2017/1485 al comisiei din 2 august de stabilire a unei linii directe privind operarea sistemului de transport al energiei electrice, a fost transmisă de CNTEE Transelectrica SA prin adresa nr. 37889/13.09.2018, înregistrată la ANRE cu nr. 68462/13.09.2018 și este cea prezentată în Anexă la proiectul de decizie supus consultării publice.

3. Impactul preconizat al proiectului de reglementare

Propunerea tuturor OTS privind metodologia de evaluare a relevanței activelor pentru coordonarea retragerilor din exploatare contribuie la procesul de implementare al prevederilor art. 6 alin. (3) lit. (c) și art. 84 din cadrul *Regulamentului*.

În termen de 3 luni de la aprobarea metodologiei de evaluare a relevanței activelor pentru coordonarea retragerilor din exploatare, toți OTS din fiecare regiune de coordonare a retragerilor din exploatare evaluează în comun relevanța unităților generatoare și a locurilor de consum, pentru coordonarea retragerilor din exploatare, precum și a elementelor de rețea situate într-un sistem de transport sau într-un sistem de distribuție, inclusiv într-un sistem de distribuție închis și elaborează o listă unică, pentru fiecare regiune de coordonare a retragerilor din exploatare, a unităților generatoare relevante, a locurilor de consum relevante și o listă unică cu elementele de rețea relevante.

În conformitate cu prevederile art. 85 alin. (3) și art. 88 alin. (3) din *Regulament*, OTS au obligația de a notifica autorității de reglementare listele unităților generatoare relevante, locurile de consum relevante și a elementelor de rețea relevante pentru fiecare regiune de coordonare a retragerilor din exploatare la care participă.

OTS are obligația, conform art. 85 alin. (4), art. 86 alin (3), art. 87 alin (5), art. 88 alin. (3), pentru fiecare activ intern relevant, reprezentat de o unitate generatoare relevantă, de un loc de consum relevant sau de un element de rețea relevant:

(1) să informeze gestionarul unității generatoare relevante, locului de consum relevant sau elementului de rețea relevant referitor la includerea acestuia în listă;

(2) să informeze operatorul de distribuție/ operatorul de distribuție închis referitor la unitățile generatoare relevante, locurile de consum relevante și elementele de rețea relevante care sunt racordate la sistemul lor de distribuție/ distribuție închis;

(3) să pună în comun la dispoziție, în mediul de date de planificare operațională aparținând ENTSO-E, lista unităților generatoare relevante, locurilor de consum relevante și a elementelor de rețea relevante pentru fiecare regiune de coordonare a retragerilor din exploatare din care face parte.

4. Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de reglementare

*Propunerea tuturor OTS-lor privind metodologia de evaluare a relevanței activelor pentru coordonarea retragerilor din exploatare în conformitate cu articolul 84 din Regulamentul (UE) 2017/1485 al Comisiei din 2 august 2017 de stabilire a unei linii directoare privind operarea sistemului de transport al energiei electrice, a fost supusă procesului de consultare publică pe pagina de internet a ENTSO-E, în perioada 26 februarie 2018 – 6 aprilie 2018. După terminarea procesului de consultare publică, OTS au implementat observațiile și propunerile primite de la părțile interesate, documentul rezultat fiind transmis spre aprobare tuturor autorităților de reglementare din cadrul Uniunii Europene, conform prevederilor *Regulamentului*.*

Propunerea propusă dezbaterii publice face parte din categoria documentelor pentru care, în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (7) din *Regulament*, toate autoritățile de reglementare din cadrul Uniunii Europene trebuie să se consulte, să coopereze și să se coordoneze în scopul ajungerii la un acord în ceea ce privește aprobarea, în termen de 6 luni de la primirea acesteia de către autoritatea de reglementare sau, după caz, de către ultima autoritate de reglementare în cauză.

În cazul în care autoritățile de reglementare nu pot ajunge la un acord în termenul prevăzut anterior sau la cererea lor comună, Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din domeniul Energiei (ACER) adoptă o decizie privind propunerea prezentată în termen de 6 luni, în conformitate cu art. 8 alin. (1) din Regulamentul (CE) nr. 713/2009.

Observațiile și propunerile privind documentul supus consultării publice se transmit prin fax la numerele 021.303.5610 (CN TRANSELECTRICA SA) și 021.312.4365 (ANRE) și în format electronic editabil la adresele de email: mihai.cremenescu@transelectrica.ro și alexandru.soare@anre.ro.